

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJĄ

2017-05-29 Nr. 4D-2017/1-240
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2017-02-23 gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą, taip pat adresuotą ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai (toliau vadinama – Ministerija), dėl Ministerijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi teikiant Pareiškėjui atsakymus.

2. Pareiškėjas skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „Gavau [Ministerijos] 2017-02-11 Nr. SR-788 raštą, kuriame neatsakyta ar aš galiu dirbti dailės mokytoju, nors pareiškime dėl kurio surašytas šis [2017-02-12] raštas buvo nurodytas mano išsilavinimas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] prašau atsakyti ar aš turiu teisę dirbti dailės mokytoju, turėdamas Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo diplomą, kuriuo man suteikta dailininko pedagogo kvalifikacija [...], o taip pat prašau išaiškinti ar darbui dailės mokytoju yra privalumas tai, jog aš esu Lietuvos dailininkų sąjungos narys ir turiu meno kūrėjo statusą.“

2.3. „Taip pat prašau atsakyti ar darbui Lietuvos Respublikos mokyklose turėtų būti pageidaujami pedagogai turintys meno kūrėjo statusą ir turintys Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo diplomą su dailininko pedagogo kvalifikacija suteikta [...] metais.“

2.4. „Taip pat prašau atsakyti, kodėl aš daugiau nei penkiolika metų nepriimamas į darbą dailės mokytoju, nors nuo 2001 metų esu registruotas Lietuvos darbo biržoje. [...]“

2.5. „[...] [Ministerija] neišsamiai atsakė į pirminį mano pareiškimą, neatsakydama, ar aš turiu teisę dirbti dailės mokytoju, o taip pat neatsakydama kaip būtų galima man realizuoti galimybę įsidarbinti švietimo sistemoje Lietuvos Respublikoje pedagoginiame darbe pagal turimą kvalifikaciją dailės srityje. Taip pat [Ministerija] neatsakė kodėl iki šiol nėra galimybės man įsidarbinti Lietuvos Respublikoje švietimo įstaigose, dirbti ir darbu užsidirbti pargyvenimui, juo labiau jei Lietuvos Respublikoje viešojoje erdvėje nuolat diskutuojama, kad neva trūksta pedagogų, neva pedagogai nenori dirbti Švietimo įstaigose dėl mažo darbo užmokesčio ir pan.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo išsiaiškinti dėl skunde nurodytų aplinkybių.

4. Kartu su skundu, be kita ko, pateikta:

4.1. **Ministerijos 2017-02-21 raštas Nr. SR-788, adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. „Susipažinę su Jūsų prašymu, paaiškiname, kad Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta, jog dirbti mokytoju turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, - pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas; asmuo per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją. Reikalavimų mokytojų

kvalifikacijai aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774, 11 punkto 1 priede nurodyta, kad dailės mokytoju gali dirbti asmuo, baigęs dailės ir (ar) piešimo mokytojų rengimo programą, baigęs dailės, dizaino, menotyros ir (ar) architektūros programą.“

4.1.2. „Atkreipiame dėmesį, kad ugdymo įstaiga, vadovaudamasi Mokytojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-1680, privalo paskelbti apie laisvą darbo vietą ugdymo įstaigos ir Darbo biržos interneto svetainėse. Todėl jeigu atitinkate aukščiau nurodytus teisės aktų reikalavimus, galite pretenduoti į laisvas dailės mokytojo darbo vietas, kurios yra skelbiamos ugdymo įstaigų ir Darbo biržos interneto svetainėse.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į **Ministeriją**.

6. Iš **Ministerijos** pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...] [Ministerija] 2017-02-07 gavo [...] [Pareiškėjo] prašymą „Pareiškimas dėl darbo švietimo sistemoje“ (toliau vadinama - Prašymu). Pareiškėjas kartu su Prašymu pateikė šiuos dokumentus: 2004 m. kovo 16 d. Rekomendaciją, pasirašytą [...], ir charakteristiką, (rekomendaciją), pasirašytą [...], [...], [...]. Gautas Prašymas užregistruotas Nr. R-990 ir paskirtas nagrinėti Mokymosi visą gyvenimo departamento Pedagogų veiklos skyriaus vyriausiajam specialistui Dariui Gudinui.“

6.2. „Ministerija, susipažinusi su Pareiškėjo Prašymu ir pateiktais dokumentais, 2017 m. vasario 21 d. parengė atsakymą SR-788 „Dėl dailės mokytojo kvalifikacijos“, kuris Pareiškėjui buvo išsiųstas elektroniniu paštu.“

6.3. „Ministerija pagal savo kompetencijos sritis atsakė į visus pateiktus klausimus. Pareiškėjui nurodėme ir išsamiai paaiškinome teisės aktų nustatytus reikalavimus, kurie suteikia teisę dirbti dailės mokytoju (*Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta, jog dirbti mokytoju turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, - pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas; asmuo per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją*). Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774, 11 punkto 1 priede nurodyta, kad *dailės mokytoju gali dirbti asmuo, baigęs dailės ir (ar) piešimo mokytojų rengimo programą, baigęs dailės, dizaino, menotyros ir (ar) architektūros programą*). Taip pat Pareiškėją informavome, kad ugdymo įstaiga, vadovaudamasi Mokytojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-1680, privalo paskelbti apie laisvą darbo vietą ugdymo įstaigos ir Darbo biržos interneto svetainėse ir, jeigu jis atitinka keliamus dailės mokytoju kvalifikacinius reikalavimus, gali pretenduoti į laisvas dailės mokytojo darbo vietas, kurios yra skelbiamos ugdymo įstaigų ir Darbo biržos interneto svetainėse (LR švietimo ir mokslo ministerijos 2017-03-06 raštas Nr. SR-1022 „Dėl pareiškimo“).“

6.4. „2017 m. vasario 21 d. rašte Nr. SR-788 „Dėl dailės mokytojo kvalifikacijos“ atsakyti, ar Pareiškėjas gali dirbti dailės mokytoju, negalėjome, kadangi neturėjome pagrįstos informacijos (dokumentų kopijų) dėl Pareiškėjo išsilavinimo ir dailės mokytojo kvalifikacijos. Todėl atsakyme

nurodėme teisės aktus, kurie reglamentuoja keliamus kvalifikacinius reikalavimus dailės mokytojui.“

6.5. „Pareiškėjui Ministerijos 2017-02-21 atsakymas Nr. SK-788 „Dėl dailės mokytojo kvalifikacijos“ buvo parengtas vadovaujantis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau - Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 26 d. nutarimo Nr. 913 redakcija), nustatyta tvarka (toliau vadinama - Tvarka) ir terminais. Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo Ministerijoje terminas nebuvo pratęstas. Atsakymas parengtas nepraleidus Taisyklėse nustatytų terminų.“

6.6. „Ministerija 2017-02-23 pakartotinai gavo Pareiškėjo [2017-02-12] prašymą „Pareiškimas dėl netinkamo atsakymo į 2017-02-06 pareiškimą“ (toliau vadinama - Prašymas). Ši kartą kartu su Prašymu Pareiškėjas papildomai pateikė aukštojo mokslo diplomo kopiją ir 2016 m. lapkričio 28 d. pažymą „Apie X meno kūrėjo statusą“. Gautas prašymas užregistruotas Nr. R-1510 ir paskirtas nagrinėti Mokymosi visą gyvenimo departamento Pedagogų veiklos skyriaus vyriausiajai specialistei Teresai Aidukienei.“

6.7. „Ministerija, gavusi pakartotinį Prašymą, 2017 m. kovo 6 d. parengė Pareiškėjui atsakymą Nr. SR-1022 „Dėl pareiškimo“, kuriame aiškiai konstatuota, kad Pareiškėjas pagal turimą išsilavinimą gali dirbti dailės mokytoju. Be to, T. Aidukienė [Pareiškėją] konsultavo telefonu, atsakydama į jo klausimus ir atkreipdama dėmesį, kad darbo rinkos ir įsidarbinimo klausimai nėra Ministerijos kompetencijos sritis, todėl Ministerija parengusi raštą ir abu [Pareiškėjo] pareiškimus bei pridėtų dokumentų kopijas persiuntusi nagrinėti pagal kompetenciją Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (2017-03-06 Nr. SR-1021 „Dėl X pareiškimo“).“

6.8. „Ministerija Pareiškėjui atsakė į visus 2017-02-23 prašyme pateiktus klausimus (2017-03-06 Nr. SR-1022).“

6.9. „Pareiškėjui Ministerijos 2017-03-06 atsakymas Nr. SR-1022 „Dėl pareiškimo“ buvo parengtas nustatytais Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių, [...], terminais. [...]“

6.10. Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimesi, adresuotame Ministerijai (kopija), nurodyta:

6.10.1. „Prašyčiau atsakyti, kaip būtų galima man realizuoti galimybę įsidarbinti švietimo sistemoje Lietuvos Respublikoje pedagoginiame darbe pagal turimą kvalifikaciją dailės srityje.“

6.10.2. „Taip pat prašau atsakyti, kodėl iki šiol nėra galimybės man įsidarbinti Lietuvos Respublikoje švietimo įstaigose, dirbti ir darbu užsidirbti pragyvenimui? Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikoje viešojoje erdvėje nuolat diskutuojama, kad neva trūksta pedagogų, neva pedagogai nenori dirbti švietimo įstaigose dėl mažo darbo užmokesčio ir pan.“

6.10.3. „Aš noriu dirbti švietimo sistemoje, [...], turiu daugiau nei 20 metų pedagoginio darbo patirtį dirbdamas aukštojoje mokykloje, vidurinėse mokyklose, pradinėse mokyklose.“

6.10.4. „Lietuvos Respublikoje negalėdamas įsidarbinti ir dirbti pedagoginį darbą pagal turimą aukštąjį išsilavinimą aš netenku galimybės realizuoti savo gebėjimų, o tuo pačiu kitiems asmenims daroma žala, kadangi jie netenka galimybės būti mano, kaip patyrusio, kūrybiško, pedagogo mokomi, lavinami, ugdomi.“

6.10.5. „Pažymėtina, kad pedagoginio darbo švietimo srityje ieškau nuo 2001 metų, nuo kada iki šiol esu registruotas Lietuvos darbo biržoje, o nuo 2009-05-01 iki šiol dėl nuo manęs nepriklausančių aplinkybių esu priverstas gyventi skurde gaudamas socialinę pašalpą. Manau, kad Europos Sąjungoje kūrybingi ir išsimokslinę pedagogai turėtų būti reikalingi ir vertinami, tačiau konkrečiu atveju to negalima konstatuoti, kadangi Lietuvos Respublikoje aš neturiu galimybės pagal turimą išsilavinimą ir darbo patirtį įsidarbinti švietimo sistemoje ir tuo pažeidžiama mano teisė į darbą, bei galimybė darbu užsidirbti pragyvenimui.“

6.10.6. „Lietuvos Respublikos švietimo sistemoje kūrybingi, išsilavinę pedagogai nėra reikalingi. Tuo man daroma žala. Prie šio pareiškimo pridedu charakteristiką rekomendaciją iš kurios matyti, kad esu teigiamai charakterizuojamas patyręs pedagogas. [...]“

6.11. **Ministerijos 2017-03-06 rašte Nr. SR-1022, adresuotame Pareiškėjui (kopija) (nurodama, kad atsakoma į Pareiškėjo 2017-02-12 kreipimąsi), nurodyta:**

6.11.1. „[Ministerija] atidžiai išnagrinėjo Jūsų pareiškimą ir pridėto diplomo kopiją. Gavus papildomos informacijos, akivaizdu, kad Jūsų įgytas išsilavinimas ir kvalifikacija atitinka Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774, 1 priede nurodytus reikalavimus, todėl pagal turimą išsilavinimą Jūs galite dirbti dailės mokytoju.“

6.11.2. „Pedagogui, turinčiam meno kūrėjo statusą ir dalyvaujančiam konkurse dailės mokytojo pareigybei užimti, šis statusas galėtų būti laikomas viena iš kandidato stiprybių, tačiau pabrėžiame, kad konkursą pagal Mokytojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-1680, skelbia mokyklos įstaigos vadovas, todėl jis ir apibrėžia kandidatų į laisvą vietą, atrankos sąlygas.“

6.11.3. „Apgailestaujame, kad taip ilgai negalite įsidarbinti dailės mokytoju, nors ir trokštate realizuoti savo, kaip pedagogo, kompetencijas. Atkreipiame dėmesį, kad darbo rinkos ir įsidarbinimo klausimai nėra [Ministerijos] kompetencijos sritis, todėl Ministerija Jūsų pareiškimus persiunčia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (rašto kopija pridedama).“

6.11.4. „Informuojame, kad, nesutikdami su šiuo Ministerijos atsakymu, turite teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (buveinės adresas - Vilniaus g. 27, Vilnius) arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (buveinės adresas - Žygimantų g. 2, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio atsakymo gavimo dienos.“

6.12. **Ministerijos 2017-03-06 rašte Nr. SR-1021, adresuotame Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (kopija), nurodyta:**

6.12.1. „[Ministerija], vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“, 1.6.1 papunkčiu, kuriame nustatyta, kad darbo politika (darbo santykiai, darbo rinka ir užimtumas ir kt.) priklauso Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencijai, persiunčia [Pareiškėjo], įgijusio aukštąjį išsilavinimą ir dailės pedagogo kvalifikaciją, bet ilgą laiką negalinčio įsidarbinti dailės mokytoju, 2017 m. vasario 6 d. ir 12 d. pareiškimų bei [Ministerijos] 2017 m. vasario 21 d. rašto Nr. SR-788 kopijas.“

6.12.2. „Prašome atsakyti Pareiškėjui pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetenciją ir atsakymo kopiją pateikti [Ministerijai].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. **Istatymai:**

7.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

7.1.2. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme (redakcijoje, galiojusioje nuo 2014-07-01 iki 2017-04-01) buvo nustatyta:

3 straipsnis – „Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka.“

4 straipsnis – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo

turinį atitinkanti informacija; [...]; 3) *teisėtumo*, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; [...]; 5) *pagalbos*, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją.“

16 straipsnio 3 dalis – „Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. [...]“

7.1.3. *Švietimo įstatyme* nustatyta:

48 straipsnio 1 dalis – „Dirbti mokytoju turi teisę: 1) pedagogas – pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas; 2) asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, – pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas; asmenys per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją; asmenys per vienus metus nuo darbo mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas pradžios privalo išklausti švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių ir psichologinių žinių kursą; [...]“

7.1.4. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

14 straipsnio 1 dalis – „Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.“

7.2. **Vyriausybės ir kiti teisės aktai:**

7.2.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (aktuali redakcija) reglamentuojama:

8 punktas – „Asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją. Jeigu institucija, kuriai pateiktas prašymas, neįgalota spręsti jame išdėstytų klausimų, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo institucijoje išsiunčia prašymą Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai, kartu praneša apie tai asmeniui, paaiškina jo prašymo persiuntimo priežastis.“

36 punktas – „Jeigu asmens prašymui išnagrinėti būtina papildoma informacija, kurią privalo pateikti prašymą atsiuntęs asmuo, ir institucija tokių duomenų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti papildomą informaciją, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta papildoma informacija. Kai per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, papildoma informacija negaunama, prašymas nenagrinėjamas, dokumentų originalai grąžinami asmeniui ir nurodoma grąžinimo priežastis. Institucija pasilieka prašymo ir gautų dokumentų kopijas.“

47 punktas – „Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: [...]; 47.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]“

7.2.2. Vyriausybės 1998-07-21 nutarimu Nr. 914 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1457 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatuose*:

8 punktas – „Švietimo ir mokslo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...]; 8.32. organizuoja valstybinių (išskyrus aukštąsias) ir savivaldybių mokyklų pedagogų poreikio ir jų rengimo būklės tyrimą, rūpinasi pedagogų rengimu, tvirtina valstybinių (išskyrus aukštąsias) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus, mokytoju, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus; [...]“

7.2.3. Švietimo ir mokslo ministro 2014-08-29 įsakymu Nr. V-774 patvirtintame *Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše* reglamentuojama:

1 priedas

2 *punktas* – „Mokytojams, dirbantiems pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas: [...]. 18. Dailė 5–10 (I–II gimnazijos) klasėms: baigta dailės ir (ar) piešimo mokytojų rengimo programa. Baigta dailės, dizaino, menotyros ir (ar) architektūros programa. [...].“

7.2.4. Vyriausybės 1998-07-17 nutarimu Nr. 892 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1463 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

8 *punktas* – „Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, [...], atlieka šias funkcijas: [...]; 8.1.5. koordinuoja, analizuoja ir vertina darbo rinkos ir užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimą pagal Europos Sąjungos užimtumo strategiją; 8.1.6. organizuoja ir finansuoja užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą; [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. **Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika**

8.1. **Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:**

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

8.2. **Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-09-16 apžvalgoje (Administracinė jurisprudencija. 2016, 30), be kita ko, nurodyta:**

„Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija gerą administravimą įvardija kaip pagrindinę teisę. [...]. Administracinės taisyklės turi svarbią reikšmę įgyvendinant teisę, įskaitant ir teisę, susijusią su pagrindinių žmogaus teisių apsauga. Administracinė teisė savaime yra svarbus teisių apsaugos veiksnys. Antai, teisė būti išklaustam ir pareiga surinkti pakankamai informacijos (prieš priimant sprendimą) yra neatsiejama įvairių materialiuju teisių, laiduojamų nacionalinių konstitucijų ir įstatymų, įgyvendinimo dalis. Todėl šios taisyklės gali veikti kaip priemonė tikslui - materialiuju teisių įgyvendinimui konkrečioje situacijoje - pasiekti. [...]. Geras administravimas, įtvirtintas kaip asmenų subjektinė teisė, viešojo administravimo subjektus ne tik įpareigoja paisyti teisinių reikalavimų, bet taip pat suteikia asmenims šios teisės įgyvendinamumo garantiją jų santykiuose su

administraciniais organais (Wakefield 2007, 58-59). [...].“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–6 punktai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 7 punkte, ir į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, nurodytą pažymos 8 punkte, konstatuotina:

Pareiškėjas skundu kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Ministerijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi ir teikiant Pareiškėjui atsakymus.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Ministeriją.

10. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatų 8.32 punkte įtvirtintomis nuostatomis, **Ministerijai** priskirtina funkcija organizuoti valstybinių (išskyrus aukštąsias) ir savivaldybių mokyklų pedagogų poreikio ir jų rengimo būklės tyrimą, rūpintis pedagogų rengimu, tvirtinti valstybinių (išskyrus aukštąsias) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus.

Švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog **dirbti mokytoju turi teisę** pedagogas pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas, taip pat asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas. Pažymėtina, jog asmenys per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją ir asmenys per vienus metus nuo darbo mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas pradžios privalo išklausti švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių ir psichologinių žinių kursą. Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį į Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo 1 priedo 2 punktą, kuriame reglamentuojama, kad mokytojams, dirbantiems pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ir mokantiems dailės 5–10 (I–II gimnazijos) klases, yra reikalavimas baigti dailės ir (ar) piešimo mokytojų rengimo programą (baigti dailės, dizaino, menotyros ir (ar) architektūros programą).

11. Tyrimo metu nustatyta, kad Ministerija **2017-02-07** gavo Pareiškėjo **2017-02-06** kreipimąsi, kuriuo Pareiškėjas prašė Ministerijos pateikti informaciją, susijusią su Pareiškėjo galimybėmis įsidarbinti Lietuvos Respublikos švietimo sistemoje pagal jo turimą išsilavinimą ir kvalifikaciją, bei nurodyti, kodėl Pareiškėjui „iki šiol nėra galimybės [...] įsidarbinti Lietuvos Respublikoje švietimo įstaigose, dirbti ir darbu užsidirbti pragyvenimui?“ (pažymos 6.1 ir 6.10 punktai).

Atsižvelgdama į tai, Ministerija **2017-02-21** raštu Nr. SR-788 pateikė Pareiškėjui atsakymą (pažymos 4.1 punktas).

12. ***Tyrimo metu išnagrinėjus Seimo kontrolieriui pateiktą informaciją ir dokumentus, nustatyta, kad Ministerijos pareigūnų veiksmai, susiję su Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimosi nagrinėjimu, skundo tyrimo atveju laikytini buvę nepakankamais, dėl to buvo pažeista Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą, kadangi:***

12.1. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo redakcijos, galiojusios nuo 2014-07-01 iki 2017-04-01, 3 straipsnyje buvo nurodyta, kad įstaigos

privalo teikti pareiškėjams informaciją, o to paties teisės akto 4 straipsnyje buvo reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais vadovaujantis, įstaigos turėjo teikti informaciją, t. y. *informacijos išsamumo principas*, reiškiantis, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija, taip pat *pagalbos principas*, reiškiantis, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją, ir kt. Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatomis, prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) 47 punkte reglamentuojama, jog atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo *turinį*, t. y. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti *priežastys* (Taisyklių 47.2 punktą). Kas sietina su Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimosi nagrinėjimu ir atsakymo teikimu, tyrimo metu nustatyta, jog Ministerija **2017-02-21** rašte Nr. SR-788 Pareiškėjui pateikė aktualias teisės aktų nuostatas, susijusias su bendraisiais reikalavimais asmeniui, norinčiam dirbti mokytoju (pažymos 4.1.1 punktas), nurodė informavimą apie ugdymo įstaigų laisvą darbo vietų paskelbimo tvarką (pažymos 4.1.2 punktas), *tačiau* nepateikė Pareiškėjui konkrečių atsakymų į jo 2017-02-06 kreipimesi nurodytus klausimus dėl Pareiškėjo galimybių įsidarbinti Lietuvos Respublikos švietimo sistemoje pagal jo turimą kvalifikaciją, neatsakė į Pareiškėjui, kodėl iki šiol jam „*nėra galimybės [...] įsidarbinti Lietuvos Respublikoje švietimo įstaigose, dirbti ir darbu užsidirbti pragyvenimui*“ bei nenurodė minėtos informacijos *nepateikimo teisinio pagrindo ir priežasčių (motyvų)* ir tokiu būdu pažeidė aukščiau minėtus *informacijos išsamumo, pagalbos, taip pat gero administravimo* (pažymos 8 punktas) principus bei Taisyklių 47.2 punkto nuostatas. ***Atsižvelgiant į tai, Ministerijai tikslinga imtis priemonių, jog ateityje, nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis, jiems būtų teikiama visa pagal teisės aktų nuostatas teiktina informacija, laikantis informacijos išsamumo, pagalbos, gero administravimo principų.***

12.2. Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktais paaiškinimais ir informacija, Ministerijos specialistė pokalbio telefonu metu atkreipė Pareiškėjo dėmesį, kad *darbo rinkos ir įsidarbinimo klausimai nėra Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencijos sritis (vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų 8.1.5 ir 8.1.6 punktais. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turi pareigą koordinuoti, analizuoti ir vertinti darbo rinkos ir užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimą pagal Europos Sąjungos užimtumo strategiją, taip pat organizuoti ir finansuoti užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą), tačiau šių aplinkybių nenurodė 2017-02-21 atsakyme Nr. SR-788 Pareiškėjui*, kas vertintina kritiškai. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo redakcijos, galiojusios nuo 2014-07-01 iki 2017-04-01), 16 straipsnio 3 dalyje buvo nurodyta, kad *jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją*, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis *ir šio sprendimo apskundimo tvarka*. Kaip minėta aukščiau, Ministerijos 2017-02-21 atsakyme Nr. SR-788 Pareiškėjui nebuvo pateikta visa jo prašoma informacija, todėl Ministerija turėjo nurodyti ne tik atsisakymo pateikti prašomą informaciją priežastis, *tačiau* taip pat ir minėto atsakymo apskundimo tvarką, tačiau dėl Seimo kontrolieriui nežinomų priežasčių to neatliko, kas taip pat vertintina kritiškai. ***Atsižvelgiant į tai, Ministerijai tikslinga imtis priemonių, jog ateityje, nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis, tais atvejais, kai atsisakoma teikti asmenims informaciją, Ministerija aiškiai nurodytų atsisakymo pateikti prašomą informaciją priežastis bei atsakymo apskundimo tvarką.***

12.3. Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) 36 punkte nurodyta, kad jeigu asmens prašymui išnagrinėti būtina *papildoma informacija*, kurią

privalo pateikti prašymą atsiuntes asmuo, ir institucija tokių duomenų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti papildomą informaciją, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta papildoma informacija. Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateiktoje informacijoje Ministerija nurodė, kad 2017-02-21 atsakyme Nr. SR-788 negalėjo Pareiškėjui pateikti informacijos, ar Pareiškėjas gali dirbti dailės mokytoju, kadangi Ministerija neturėjo „*pagrįstos informacijos (dokumentų kopijų) dėl Pareiškėjo išsilavinimo ir dailės mokytojo kvalifikacijos*“ (pažymos 6.4 punktas). Šiame kontekste pažymėtina, jog gavus Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimąsi ir susipažinus su jo turiniu bei kartu pridėtais dokumentais, Ministerijai būtų buvę tikslinga per Taisyklių 36 punkte nurodytą terminą kreiptis į Pareiškėją raštu ir paprašyti pateikti papildomą informaciją (trūkstamas dokumentų kopijas), tačiau dėl Seimo kontrolieriui nežinomų priežasčių to neatliko, kas vertintina kritiškai. ***Atsižvelgiant į tai, siūlytina Ministerijai imtis priemonių, jog ateityje, gavus pareiškėjų kreipimusis ir nustačius, kad asmens prašymui išnagrinėti būtina papildoma informacija, Ministerija teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais kreiptųsi į pareiškėjus, prašydama pateikti papildomą trūkstamą informaciją.***

12.4. Taisyklių 8 punkte reglamentuojama, kad jeigu asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją. Jeigu institucija, kuriai pateiktas prašymas, neįgaliota spręsti jame išdėstytų klausimų, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo institucijoje išsiunčia prašymą Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai, kartu praneša apie tai asmeniui, paaiškina jo prašymo persiuntimo priežastis. Kaip minėta aukščiau, Ministerijos specialistė pokalbio telefonu metu atkreipė Pareiškėjo dėmesį, kad darbo rinkos ir įsidarbinimo klausimai nėra Ministerijos kompetencijos sritis, tačiau Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimąsi (kartu su kitu Pareiškėjo 2017-02-12 pakartotiniu kreipimuisi bei pridėtų dokumentų kopijomis) persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai tik **2017-03-06** raštu Nr. SR-1021, t. y. tik po 2017-02-12 pakartotinio Pareiškėjo kreipimosi į Ministeriją (pirmojo Pareiškėjo 2017-02-06 kreipimosi kartu su Ministerijos 2017-02-21 atsakymu Nr. SR-788 Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai nepersiuntė), tokiu būdu pažeisdama Taisyklių 8 punkte nurodytą terminą (pažymos 6.7 ir 6.12 punktai). ***Atsižvelgiant į tai, Ministerijai tikslinga imtis priemonių, jog ateityje, gavus pareiškėjų kreipimusis ir nustačius, kad Ministerija neįgaliota spręsti juose išdėstytų klausimų, persiųstų kreipimusis nagrinėti kitai Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai laikydamosi teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų.***

13. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Ministerija **2017-02-23** gavo Pareiškėjo **pakartotinį 2017-02-12** kreipimąsi (taip pat adresuotą ir Seimo kontrolieriui), kuriuo Pareiškėjas prašė Ministerijos pateikti informaciją, ar Pareiškėjas turi teisę dirbti dailės mokytoju, turėdamas Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo diplomą, kuriuo Pareiškėjui suteikta dailininko pedagogo kvalifikacija ([...]), pateikti paaiškinimus, ar darbui dailės mokytoju „yra privalumas tai, jog [Pareiškėjas yra] Lietuvos dailininkų sąjungos narys ir [turi] meno kūrėjo statusą“, atsakyti Pareiškėjui, ar darbui Lietuvos Respublikos švietimo ir ugdymo įstaigose „turėtų būti pageidaujami pedagogai turintys meno kūrėjo statusą ir turintys Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo diplomą su dailininko pedagogo kvalifikacija suteikta [...] metais“, taip pat paaiškinti Pareiškėjui, kodėl jis daugiau nei penkiolika metų nepriimamas į darbą dailės mokytoju, nors nuo 2001 metų yra registruotas Lietuvos darbo biržoje (pažymos 2.2 ir 2.4 punktai).

Atsižvelgdama į tai, Ministerija **2017-03-06** raštu Nr. SR-1022 pateikė Pareiškėjui atsakymą (pažymos 4.1 punktas) bei aukščiau minėtu **2017-03-06** raštu Nr. SR-1021 persiuntė Pareiškėjo 2017-02-06 ir 2017-02-12 kreipimusis nagrinėti pagal kompetenciją Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (pažymos 6.12 punktas).

Seimo kontrolierius, tyrimo metu įvertinęs minėto Ministerijos 2017-03-06 atsakymo Nr. SR-1022 **turinį**, nustatė, jog Ministerija Pareiškėjui paaiškino, kad pagal įgytą išsilavinimą ir

kvalifikaciją jis gali dirbti dailės mokytoju (pažymos 6.11.1 punktas), taip pat pateikė savo nuomonę dėl Pareiškėjo kaip pedagogo, turinčio meno kūrėjo statusą, galimo privalumo dalyvaujant konkurse dailės mokytojo pareigybei užimti (pažymos 6.11.2 punktas). Ministerija minėtame 2017-03-06 atsakyme taip pat nurodė, jog Pareiškėjo 2017-02-12 kreipimesi keliami klausimai, susiję su darbo rinka ir įsidarbinimu, yra priskirtini nagrinėti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, tačiau nenurodė aktualių teisės aktų nuostatų, susijusių su Socialinės apsaugos ministerijos kompetencijai priskirtomis valdymo sritis (konkrečiu Pareiškėjo kreipimesi keliamų klausimų atveju), ir tokiu būdu pažeidė teisėtumo principą, reiškiantį, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais (pažymos 7.1.2 punktas).

Seimo kontrolierius taip pat pažymi, jog nors Ministerija Pareiškėjo 2017-02-12 kreipimąsi (kartu su 2017-02-06 Pareiškėjo kreipimuisi bei pateiktais priedais), kiek tai sietina su darbo rinka ir įsidarbinimu, persiuntė nagrinėti Socialinės apsaugos ministerijai tikslingai, tačiau, kaip minėta aukščiau, Ministerija tai atliko pažeisdama Taisyklių 8 punkte įtvirtintą 5 darbo dienų terminą.

14. Apibendrinant, konstatuotina, kad Pareiškėjo skundas dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimusis ir teikiant atsakymus, yra pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant X kreipimusis ir teikiant atsakymus, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai* rekomenduoja:

16.1. imtis priemonių, jog ateityje, Švietimo ir mokslo ministerijai nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis, jiems būtų teikiama visa pagal teisės aktų nuostatas teiktina informacija, laikantis *informacijos išsamumo, teisėtumo, pagalbos ir gero administravimo* principų;

16.2. imtis priemonių, jog ateityje, Švietimo ir mokslo ministerijai nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis, tais atvejais, kai atsisakoma teikti asmenims informaciją, Švietimo ir mokslo ministerija aiškiai nurodytų atsisakymo pateikti prašomą informaciją priežastis, teisinį pagrindą bei apskundimo tvarką;

16.3. imtis priemonių, jog ateityje, Švietimo ir mokslo ministerijai gavus pareiškėjų kreipimusis ir nustačius, kad asmens prašymui išnagrinėti būtina papildoma informacija, Švietimo ir mokslo ministerijai teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais kreiptųsi į pareiškėjus, prašydama pateikti papildomą trūkstamą informaciją;

16.4. imtis priemonių, jog ateityje, Švietimo ir mokslo ministerijai gavus pareiškėjų kreipimusis ir nustačius, kad Švietimo ir mokslo ministerija neįgaliota spręsti juose išdėstytų klausimų, pareiškėjų kreipimaisi būtų persiunčiami nagrinėti kitai Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių **iki 2017-07-31**.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas